

Concept-verslag Meet Up #3 – Ontwikkeling Universiteitskwartier

Dinsdag 9 juli 2019 | VOX-POP | 20.00 – 22.00 uur

Inleiding op de bijeenkomst door Guido Wallagh (externe begeleider participatieproces)

Evenals bij de vorige twee Meet Up's (op 25 juni en 2 juli) wordt het waarom van het participatieproces toegelicht. De Gemeente Amsterdam wil, voorafgaand aan de formele inspraakmogelijkheden, in gesprek met de buurt en met andere belangstellenden over de toekomst van het Universiteitskwartier. Voor dit gebied, dat loopt van Oude Turfmarkt tot Oude Hoogstraat, bereidt de Gemeente Amsterdam in samenwerking met de Universiteitskwartier een Strategisch Masterplan voor. In zo'n plan worden de huidige en toekomstige kwaliteiten omschreven en aangegeven waarmee rekening gehouden moet worden bij onder meer de herinrichting van de openbare ruimte, de herinrichting en verduurzaming van de universiteitsgebouwen, de logistiek en mobiliteit.

Tijdens deze Meet Up worden de resultaten van de eerste twee bijeenkomsten (Meet Up #1 op 25 juni en Meet Up #2 op 2 juli) besproken. Uit Meet Up #1 zijn afspraken over een duidelijk en transparant participatieproces gekomen. Uit Meet Up #2 hoofdthema's en uitgangspunten voor het Strategisch Masterplan. Onderschrijft men deze procesafspraken, hoofdthema's en uitgangspunten voor het vervolgproces? Indien er tijd is, zullen de hoofdthema's en uitgangspunten ook nog eens 'getest' worden op twee specifieke plekken in het Universiteitskwartier, met als vraag: geven de hoofdthema's en uitgangspunten voldoende borging en richting?

Zorgen uit de buurt

De wijze waarop de Gemeente Amsterdam het participatieproces inzet, wordt gewaardeerd. De aanwezigen geven aan dat het goed is om een stap terug te doen en eerst met elkaar afspraken over een transparant en navolgbaar participatieproces te formuleren. Ook vindt men het goed dat er hoofdthema's voor het plan worden bepaald en deze in uitgangspunten worden vertaald. Dat dit op dit moment nog vrij algemeen van aard is, begrijpen de aanwezigen. Maar juist doordat het in deze fase van de planvorming en participatie nog vrij algemeen van aard blijft, maakt de buurt zich zorgen over wat er nu concreet gaat gebeuren. Deze zorgen worden tijdens Meet Up #3 via drie vragen gedeeld:

1. Werkt de UvA, al dan niet samen met de Gemeente Amsterdam, niet gewoon door aan de studies die eind 2018 door het bureau West8 gepresenteerd zijn en waar in de buurt onrust over was?
2. Hoe zijn de verhoudingen tussen de Gemeente Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam in de huidige fase?
3. Wat moet onder een Strategisch Masterplan worden verstaan en wat wordt hiervoor wel of niet meegenomen uit eerdere studies, waaronder die van West8?

Giso Lommers (projectmanager Universiteitskwartier, Gemeente Amsterdam) geeft aan het op prijs te stellen dat de zorgen gedeeld worden. Alleen zo heb je een echt goed gesprek.

Naar aanleiding van bovengenoemde zorgen, geeft hij het volgend aan:

1. De Gemeente Amsterdam stelt, in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam, een Strategisch Masterplan op. Dit plan wordt het samenhangend kader voor de ontwikkelingen in het Universiteitskwartier en, gezien de vele belangen die spelen in het gebied, door de gemeente

voorbereid en vastgesteld. De hoofdthema's en uitgangspunten zoals deze tijdens de Meet Up's met elkaar besproken worden, vormen de rode draad in dit plan. Mogelijk worden hierin ook onderdelen van eerdere studies verwerkt, maar wat uiteindelijk geldt, is het Strategisch Masterplan. Alleen dat plan bepaalt de toekomstrichting van het Universiteitskwartier.

2. De Gemeente Amsterdam waardeert het feit dat de Universiteit van Amsterdam in de binnenstad blijft en bereid is te investeren in het Universiteitskwartier. Met zo'n functie kan een belangrijk tegenwicht geboden worden aan commerciële ontwikkelingen elders in de binnenstad en werkelijk iets bijzonder bewaard/toegevoegd worden. In de samenwerkingsovereenkomst tussen Gemeente Amsterdam en UvA uit maart 2018 wordt deze gedeelde ambitie bekrachtigd en benoemd welke rollen/verantwoordelijkheden beide partijen hebben.
De Gemeente Amsterdam is verantwoordelijk voor een 'goede ruimtelijke ordening'. Dat houdt in dat de gemeente onderzocht moet hebben welke belangen er (kunnen gaan) spelen in het gebied en hoe deze belangen tegen elkaar afgewogen moeten worden.
3. Zoals gesteld is het Strategisch Masterplan, naar verwachting eind 2019, het kader waarin de kwaliteiten van het gebied benoemd worden en bepaald wordt waarmee rekening gehouden moet worden bij toekomstige ontwikkelingen. Om te weten wat iedereen belangrijk/onderscheidend vindt voor het Universiteitskwartier worden hoofdthema's en uitgangspunten geformuleerd, die in het Strategisch Masterplan verder worden uitgewerkt. Diverse studies liggen hieraan ten grondslag. Na vaststelling van het Strategisch Masterplan wordt dit plan het stedenbouwkundig toetsingskader voor aanvragen omgevingsvergunning, eventuele bestemmingsplanwijzigingen en inrichtingsplannen openbare (toegankelijke) ruimte.

Guido Wallagh vat de zorgen vanuit de buurt en de reactie van de Gemeente Amsterdam als volgt samen. De buurt wil een zo concreet mogelijk plan zien, zodat men goed kan beoordelen of dit de zorgen weg neemt. Tegelijkertijd is er, samen met de buurt, voor gekozen om even een stap terug te doen en met elkaar te bepalen waaraan een goed participatieproces moet voldoen en wat de hoofdthema's en uitgangspunten voor het plan moeten zijn. Juist hierdoor kan een plan gemaakt worden waarbij rekening gehouden wordt met wat bewoners en ondernemers in de buurt, de UvA, de gemeente, studenten, medewerkers van de UvA die er gaan werken en mogelijk nog anderen belangrijk vinden.

Afspraken over het participatieproces

De externe begeleider van het participatieproces presenteert tien afspraken voor een goed en voor betrokkenen herkenbaar en navolgbaar participatieproces. Deze afspraken tussen de Gemeente Amsterdam, de buurt en mogelijk ook nog andere participanten komen voort uit de ervaringen en lessen die de buurt tijdens Meet Up #1 getrokken heeft.

De aanwezigen herkennen zich goed in deze afspraken en stellen voor deze nu ook echt in praktijk te gaan brengen. Immers, nu staan de afspraken mooi op papier. Waar het om gaat, is om echt te handelen naar deze afspraken.

Voorstel uit de buurt is om de procesafspraken breed te delen, bijvoorbeeld door middel van een nieuwsbrief, via de websites of door deze op de bouwhekken in de buurt op te hangen.

Guido Wallagh geeft aan dat wanneer ook anderen na de zomer gevraagd wordt mee te denken over het Strategisch Masterplan en hieruit nog aanvullende ideeën komen over het proces, deze dan nog verwerkt worden in de huidige procesafspraken. Zo blijven de procesafspraken ook zelf onderwerp van gesprek.

Hoofdthema's en uitgangspunten voor het Strategisch Masterplan

Tijdens Meet Up #2 heeft de Gemeente Amsterdam aan de hand van een historische analyse aangegeven wat de gemeente belangrijk vindt voor het Universiteitskwartier. De buurt heeft hierop

gereageerd, met als resultaat zes hoofdthema's en aangescherpte en deels ook aangevulde uitgangspunten. Deze reacties worden opnieuw besproken tijdens Meet Up #3 met als vraag: deelt de gemeente de reacties uit de buurt en zijn er misschien nog voortschrijdende inzichten? Het verloop van deze gesprekken en de conclusies ervan zijn samengevat in een schema. Dit schema vormt het resultaat van de besprekingen tussen gemeente en buurt. Een nadere toelichting op de bespreking tijdens Meet Up #3 is hieronder, aan de hand van zes thema's, samengevat.

1. Leefbaarheid en veiligheid

De buurt heeft aangegeven dat leefbaarheid en veiligheid een apart hoofdthema moet zijn en niet, zoals aanvankelijk door de gemeente voorgesteld, slechts een uitwerking van het hoofdthema 'identiteit'. Door 'leefbaarheid en veiligheid' als een apart en eerste hoofdthema te benoemen, wordt benadrukt dat het Universiteitskwartier bovenal een plek van en voor mensen is en dat het ieders gezamenlijke verantwoordelijkheid is om dit deel van de binnenstad te koesteren, leefbaar en veilig te maken en te houden.

2. Identiteit

Het Universiteitskwartier wil nadrukkelijk een plek zijn waar men, letterlijk en figuurlijk, op adem kan komen en waar kennisuitwisseling en studie (via onderwijs, onderzoek, bijeenkomsten) centraal staan. Deze identiteit ontstaat via een wisselwerking tussen de gebouwen, dat wat in de gebouwen gebeurt, wie er naar toe komt en wat er in de openbare ruimte plaats vindt. Omdat er in het gebied ook gewoond wordt, luistert het nauw wie waar komt en wat waar gebeurt. De buurt vraagt expliciete aandacht voor het zogenoemde 'laadvermogen' van de openbare ruimte: hoeveel drukte kan het gebied aan zonder haar identiteit te verliezen? Bepaal, zo werd tijdens de Meet Up's gesteld, welke functies en hun gebruikers waar in het gebied passen en wat dit voor impact heeft op de openbare ruimte.

3. Toegankelijkheid

Het is belangrijk om duidelijkheid te geven en afspraken te maken over het gebruik en beheer van de openbare ruimte (eigendom gemeente) en van de openbaar toegankelijke ruimte (eigendom UvA). Hoe wordt deze gebruikt en beheerd, waarbij de buurt voorstelt om afspraken te maken over het gebruik en het beheer overdag, 's avonds en 's nachts, wetende dat er ook gewoond wordt.

Het Universiteitskwartier maakt onderdeel uit van de binnenstad. Wil het Universiteitskwartier goed ontsloten zijn en leefbaar blijven (zie hoofdthema 1), dan zullen hiervoor naar alle waarschijnlijkheid ook voorwaarden gecreëerd moeten worden buiten het gebied. Bijvoorbeeld waar het gaat om doorgaande verbindingen voor voetgangers, fietsers en logistiek. In dit verband vraagt de buurt aandacht voor het zogenoemde 'waterbedeffect'; voorkom dat ontwikkelingen buiten het Universiteitskwartier geen negatief effect hebben op de toegankelijkheid en leefbaarheid in het gebied zelf.

4. Historie en monumentaliteit

Beperk historie en monumentaliteit niet alleen tot de gebouwen, maar zorg ook dat het groen en het water hieraan bijdragen.

Het groen kan zoveel meer betekenis hebben dan alleen kijk- en verblijfsruimte. Groen kan de identiteit – plek om tot rust, bezinning en studie te komen – versterken. Groen kan bijdragen tot een gezonde omgeving. Groen kan bijdragen aan het klimaatbestendig maken van het gebied. Groen kan zorgen voor ontmoetingen, et cetera.

5. Bereikbaarheid en logistiek

Het autoluw maken en het primaat leggen bij het langzame verkeer (fiets en voetganger) dragen bij aan de sfeer, identiteit en het onderscheidend karakter van het Universiteitskwartier. In dit verband onderzoekt de Gemeente Amsterdam hoe doorgaande fietsroutes in het gebied te combineren zijn met de sfeer en identiteit van het gebied en hoe (mogelijke) conflicten tussen doorgaand fietsverkeer en in- en uitgangen van fietsparkeervoorzieningen en van andere voorzieningen zoals de Universiteitsbibliotheek te voorkomen zijn.

Het ligt voor de hand om logistiek en bevoorrading aan de randen van het Universiteitskwartier te organiseren, maar dit mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid. Naar verwachting zal extra aandacht moeten uitgaan naar plekken voor tijdelijk laden en lossen op de stoep en bijvoorbeeld laad- en losplekken in wisselwerking met de directe (woon)omgeving.

6. Duurzaamheid en groen

Het Universiteitskwartier koestert hoge ambities ten aanzien van verduurzaming en vergroening. Wat de verduurzaming betreft – in termen van bijvoorbeeld energie en klimaatbestendigheid – is het streven om dit niet te beperken tot de gebouwen van de UvA, maar om dit zo integraal mogelijk te doen in en mogelijk zelfs met de omgeving van het Universiteitskwartier. Deze integrale aanpak vraagt zowel om een brede betrokkenheid (van UvA, gemeente, bewoners, andere eigenaren) en een zo groot mogelijke investeringsbereidheid.

Zoals ook al onder hoofdthema 4 is gesteld, zal vergroening in de brede betekenis van het woord opgepakt moeten worden, waardoor groen niet alleen bijdraagt aan een aantrekkelijk verblijfsklimaat, maar ook zorgt voor een gezonde omgeving, een klimaatbestendige omgeving en mogelijk nog andere doelen.

Testen van uitgangspunten

Omdat er tijdens Meet Up #3 te weinig tijd overgebleven is voor het testen van de uitgangspunten op een of meer locaties in het gebied, wordt afgesproken om dit tijdens Meet Up #4, na de zomer, te doen.

Vervolg van participatieproces

Na de zomervakantie gaat het participatieproces weer door. Gestart wordt op dinsdag 20 augustus en een slotbijeenkomst van het participatieproces is op 24 september voorzien. In deze periode zal het gesprek met de buurt voortgezet en verbreed worden. Tevens zullen ook anderen, zoals studenten en medewerkers van de UvA, gevraagd worden mee te denken.

Klankbordgroep

Om terug te kijken op de afgelopen bijeenkomsten en het participatieproces na de zomer verder vorm en invulling te geven, stelt de externe begeleider van het participatieproces voor om een tijdelijke Klankbordgroep in te stellen. Deze klankbordgroep zal worden samengesteld uit bewoners, ondernemers en andere belangstellenden. Gevraagd wordt om twee of drie bewoners uit de buurt bereid zijn deel te nemen in deze klankbordgroep, die naar verwachting twee à drie keer bijeen zal komen. Aanmelden kan via: m.breeman@amsterdam.nl of guido.wallagh@inbo.com.

Tot slot geven de aanwezigen aan de opzet van de eerste drie Meet Up's te waarderen, met name de heldere terugkoppeling over wat er met hen inbreng is gebeurd.

Om 22.00 uur sluit Guido Wallagh de bijeenkomst af en dankt allen voor het meedenken.

Bijlage 1 – Resultaten Meet Up #3 – Hoofdthema's en uitgangspunten